

**MICHALOVSKO-KOŠICKÁ
PRAVOSLÁVNÁ EPARCHIA**

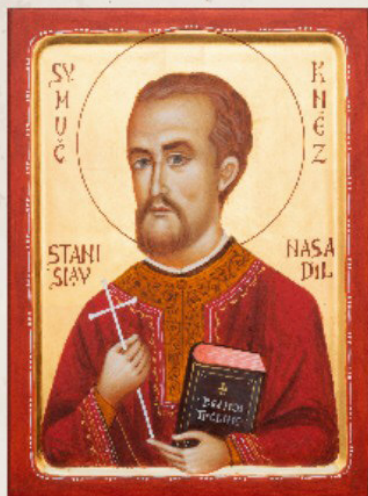
A

ARCIBIŠKUP KYR JURAJ

Vás srdečne pozývajú
na obrady svätorečenia

kňaza-mučníka

STANISLAVA NAŠADILA

PROGRAM

Sobota 8. 6. 2019 | Katedrála sv. Jána Milostivého, Košice
15.00 veľká večerňa, prednáška o živote a diele
sv. Stanislava, ikonografická prednáška

Nedeľa 9. 6. 2019 | Katedrála sv. Jána Milostivého, Košice
9.30 sv. liturgia s kanonizačným aktom

VŠETCI SÚ SRDEČNE VÍTANI

Švitit solnce nad Hrabskym

Donesla ša nam od otca Savčaka taka novina,
vo svitlu sobotu ša bude v Hrabskym Liturgia služila.

S radostóm rano sme vstavali,
do Hrabskoho sme ša ponahľali.

Na berehu šumna cerkovka stojit,
na všytkych pravoslavnych s ľubovju smotrit.
Dveri do chramu byli pro nas otvoreny,
našy serdca ľubovju k Bohu napolneny.

Počas Liturgii každýj ša molil,
svjatyj Dimitrij na nas z ikony smotril.
Maleňky švičky jasno horili,
ladany v kadily prekrasnym pachom cerkov napolnyli.

Christos voskrese bylo čuti holosno,
to jak sme v Hrabskym spivali radostno.
A s tou radostóm na sobotu spominame,
i virime, že ša tam iši verneme.

Alex Bromberger

Jeden deň v Budapešti

Dňa 6. apríla sme sa štyria mládežníci spoločne vybrali do Budapešti pri príležitosti 15. výročia od založenia maďarskej pravoslávnej mládeže – MORISZ. Počas cesty nám síce pršalo, ale aj napriek tomu nás už od rána sprevádzala veselá nálada. Už o pár hodín sme dorazili do Budapešti, kde sa konalo mládežnícke stretnutie. Veľmi pekne a milo nás privítala terajšia prezidentka MORISZu, Borbala Julianna Sinka spolu s miestnymi mládežníkmi, veriacimi a duchovnými otcami. Na začiatku programu mal veľmi pekný a poučný príhovor rumunský biskup Siluan, v ktorom

hovoril o dôležitosti Liturgie a pričaščenija pre mladých. Priznám sa, že jeho osobnosť ma veľmi zaujala, a to hlavne preto, lebo z neho vyžarovala úprimná radosť, presne taká, akú majú deti a na tvári mu nechýbal úsmev. A vtedy som si spomenula na slová zo Svätého Písma, na ktoré častokrát zabúdame: „Ustavične sa radujte v Hospodinovi! Opakujem: Radujte sa!“ (1List Filip. 4, 4). Potom nám vedenie a ostatní mládežníci priblížili ich 15-ročné pôsobenie a ukázali nám prezentáciu s množstvom fotografií z ich akcií. Taktiež nás poprosili, aby sme im trochu porozprávali o našom BPM. A tak naša bývalá prezidentka BPM, Jožka Polakovičová, v skratke predstavila, ako je to u nás, spomenula všetky naše akcie, ktoré organizuje BPM a množstvo iného. Po prezentácii a diskusii sme sa spoloč-

ne presunuli na Srbské podvorie, kde nás už čakal chutný pôstny obed, počas ktorého sme mali možnosť sa navzájom viac spoznať a porozprávať. Okrem domácich tam boli mládežníci a rodinky z Ruska či Austrálie. Bolo to veľmi pekné a zaujímavé spoznávanie. Síce sme mali miestami menšiu jazykovú bariéru, ale aj napriek tomu nás to nezastavilo. Po obede a príjemnom posezení prišiel čas lúčenia. Ale to ešte nebolo všetko. Po rozlúčke sme sa my, mládežníci, vybrali na potulky mestom. Navštívili sme známy Budínsky hrad, prešli sa krásnym centrom mesta, potom sme sa trochu posilnili pred cestou a pobrali sa domov. Bol to úžasný deň, ktorý nám dal veľmi veľa dobrého. Zistili sme, že aj v susednom Maďarsku sú pravoslávni mládežníci, s ktorými máme veľa spoločného, ako napríklad to, že aj oni aj my žijeme uprostred inovercov, no sláva Bohu, aj napriek tomu sa vedia spolu radovať a stretávať. Ďakujeme Hospodu Bohu za tento jeden deň v Budapešti, počas ktorého sme mohli vidieť a spoznať nových ľudí, získať moti-

váciu a nové nápady. Tiež ďakujeme Jožke Polakovičovej za jej prácu, čas a odvoz. A samozrejme v neposlednom rade ďakujeme pravoslávnej mládeži MORISZ za pozvanie, všetkým kňazom a prítomným za ich príjemnú spoločnosť, ktorej súčasťou sme mohli byť aj my.

Sláva Bohu!

Lukáš, Jožka, Anastázia, Marína

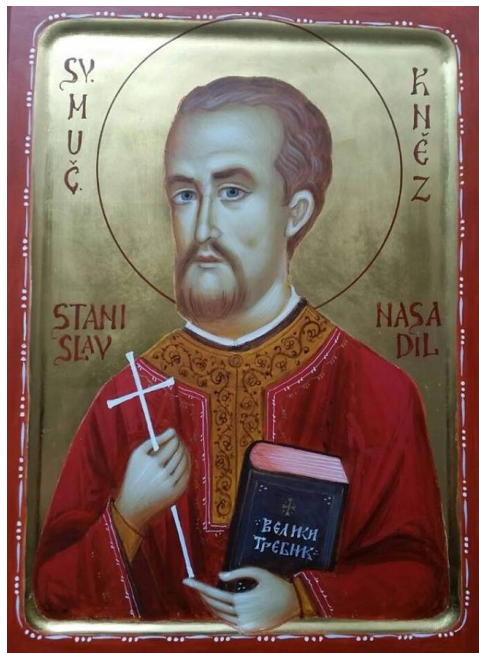

Novomučeník Stanislav Nasadil (20. jún)

Pravoslávna cirkev v českých krajinách a na Slovensku zapísala do diptychu svojich svätých kňaza a mučeníka Stanislava Nasadila, umučeného v júni-júli 1941 v ustašovskom koncentračnom tábore Gospič. Novomučeník otec Stanislav Nasadil sa narodil 20. 10. 1907 v Lošticiach u Mohelnice. Do Srbska odišiel za štúdiom teológie pre obnovujúce sa pravoslávie v roku 1923. Štúdium začal v Sriemskych Karlovciach, odkiaľ prešiel do Bitola (dnes Severné Macedónsko), kde v roku 1928 zavŕšil štúdium teológie. Potom slúžil v hornokarlovackej eparchii v cirkevnej obci Lička Jasenica. Počas druhej svetovej vojny sa stal Stanislav Nasadil ako tisíce pravoslávnych kresťanov obeťou ustašovského vyčistiťania. V júni bol so svojim biskupom Sávom Trlajičom zatknutý a mučený mj. ustašovským zločincom Josipom Tomljenovičom a následne v koncentračnom tábore Gospič prijal mučenícku smrť. V Srbskej pravoslávnej cirkvi sa pripočítal k svätým v roku 1961. Pamiatka novomučeníka otca Stanislava Nasadila bude slávená vždy 20. 6., v deň jeho odvlčenia do koncentračného tábora Gospič.

Zdroj: <http://www.katedrala.info/>

Spracovala: Mgr. Zuzana Sadilková

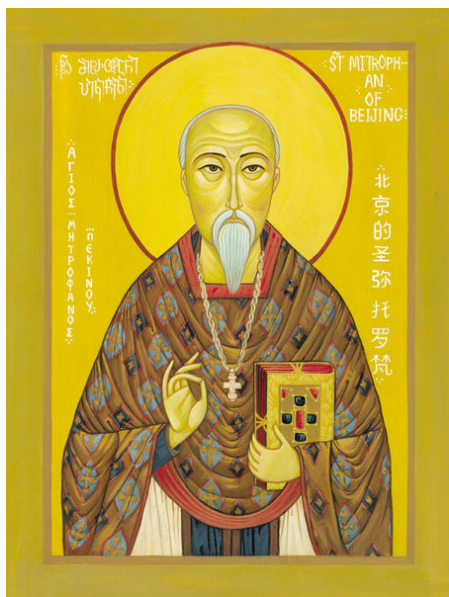
Čínski novomučeníci /11. 6. / 24.6./

V roku 1900 sa v severnej Číne začalo povstanie proti aristokracii a proti všetkým cudzincom, ale hlavne proti kresťanom, ktoré viedla tajná spoločnosť nazývaná Päsť mieru a spravodlivosti, čiže „boxeri“. Zákon okrem iného nariaďoval povinnosť vyznávať jedine budhizmus a vzdať sa kresťanskej viery. Medzi tými, ktorí to odmietli, bola i pastva ruskej duchovnej misie so svojimi asi 300 členmi. Niektorí sa Pravoslávia vzdali, ostatní statočne vydržali prenasledovanie a mučenie a získali od Christa mučenícky veniec. Medzi nimi bol aj Mučeník Mitrophan – Tsi Chung a jeho rodina. Kňaz Mitrophan (aj Metrophanes), ktorého čínske meno bolo Tsi-Chung, sa narodil 10. decembra 1855. Ešte v

ranom detstve stratil svojho dobrého otca, ktorý ho veľmi miloval, a tak ho vychovala babička Katarína. Jeho mama Marína bola učiteľkou v dievčenskej škole. V 25 rokoch bol rukopoložený na kňaza biskupom Nikolajom Japonským. Mitrophan bol pokorný, veľmi pozorný, obozretný, citlivý, ochotný a pokojný. Pod vedením archimandritu Flaviana Mitrophan pomáhal prekladať a kontrolovať knihy. Pätnásť rokov neúnavne slúžil Bohu, pričom trpel mnohé urážky od svojich vlastných ľudí, ako aj od cudzincov. V čase boxerského povstania 1. júna 1900 boli budovy ruskej misie vypálené povstalcami. Mnohí kresťania, ktorí utiekali pred ohňom, sa zhromaždili v dome otca Mitrophana. Medzi nimi boli aj tí, ktorí nemilovali tohto Božieho človeka, ale milosrdný Mitrophan ich prijal a nevyhnal z domu. Keď videl, že niektorí boli vystrašení a zaváhali, posilnil a povzbudil ich v mene Christovom. Každý deň vychádzal z domu, aby sa pozrel na spálený chrám a modlil sa k Bohu na jeho popole. 10. júna, okolo 10. hodiny, prišli „boxeri“ do domu Mitrophana a obkľúčili ho. V tom čase bolo v dome okolo 70 kresťanov. Niektorí z nich boli schopní uniknúť a zachrániť sa, zatiaľ čo iní, slabší, zostali so ženami a deťmi. Zostal aj otec Mitrophan. Sedel na nádvorí svojho domu a čakal na „boxerov“. Títo bezbožníci, ktorí vedeli, že je kňaz, boli na neho obzvlášť nahnevaní. Preto ho okamžite napadli vytasenými mečmi a prebodli mu hrud'. Smrteľne ranený Mitrophan spadol pod strom a tu odovzdal svoju dušu Bohu. Bezbožníci potom vbehli do domu a zabilí všetkých ostatných kresťanov, ktorí sa tam schovávali. V roku 1903 bol v Pekingu postavený chrám mučeníkov. Telo mučeníka Mitrophana bolo prenesené do chrámu a spolu s telami všetkých čínskych mučeníkov boli pochovaní pod oltárom. Na mieste, kde zomrel Mitrophan, bol postavený veľký kríž. Tento vytrvalý bojovník za Christa

slávne ukončil svoj pozemský život a presťahoval sa do Nebeského kráľovstva. Odtiaľ sa Mitrophan zjavoval svojim krajanom, keď boli mučení a ako ich anjel - utešiteľ povzbudzoval a upokojoval poukazujúc na vence slávy. Mitrophan mal manželku Tatianu a troch synov: Izaiáša, Sergeja a Jána. Izaiáš mal ženu Máriu. Tatiana mala 44 rokov. V tú strašnú noc (10. júna) utiekla, ale druhý deň ju chytili „boxeri“ spolu s ďalšími 18 čínskymi kresťanmi a odviekli ich. Všetci boli popravení. Na mieste popravy stojí pravoslávny chudobinec. Izaiáš slúžil v delostrelectve a mal 23 rokov, keď ho 7. júna „boxeri“ chytili a odrezali mu hlavu na hlavnej ulici pri bráne Pin-Tse-Min. Ján mal iba 8 rokov. V tú istú noc, keď bol zabitý jeho otec, kňaz Mitrophan, boxeri chytili malého Jána; zranili mu ramená a odrezali prsty na nohách, nos a uši. Jeho teta Mária ho nejako zachránila pred smrťou a schovala. Na druhý deň

ho našli sediaceho pri bráne bez topánok aj oblečenia a pýtali sa, či má bolesti. Chlapec odpovedal: „Nič ma nebolí.“ Christova sila uhasila bolesť. Deti z ulice sa mu vysmievali a kričali: „Služobník diabla! Malý Ján odpovedal: „Verím v pravého Boha a nie som služobník diabla.“ Jeho rany boli hlboké, ale necítil bolesť. Keď ho „boxeri“ opäť chytili, Ján pokojne a bez strachu išiel tam, kde ho viedli „ako jahňa na zabitie“. Ján tomu všetkému nevenoval pozornosť, rovnako ani „boxerom“, ktorí ho priviedli na miesto popravy. Mária, žena Izaiášova, mala 19 rokov. Bola nevestou u kňaza Mitrophana a dva dni pred pohromou prišla do jeho domu, aby tam zomrela s ostatnými. Keď 10. júna „boxeri“ obklúčili farskú budovu, Mária urobila všetko, aby odvážne pomohla ostatným uniknúť. Vyviedla ich z domu a podporovala ich, keď liezli cez stenu. „Boxeri“ a vojaci

však zlomili bránu a vstúpili do dvora. Mária statočne stála pred nimi a začala ich tvrdo karhať za to, že zabili toľko ľudí bez súdneho procesu alebo vyšetrovania. Útočníci stáli ako skamenení a neodvážili sa zabiť ju. Zranili jej ruku a odrezali nohu. Jej švagor Sergej sa ju trikrát snažil presvedčiť, aby odišla a vyhla sa smrti, ale odvážna Mária mu odpovedala: „Narodila som sa tu, v chráme Presvätej Bohorodičky, a tu chcem aj zomrieť!“ Takto títo čínski kresťania trpeli a dostali veniec mučeníctva. Ich odvaha vyznávať Christa ako Boha pred bezbožníkmi, ich smrť za Christa bez strachu a váhania ich spája so starovekými kresťanskými vyznávačmi a mučeníkmi.

Zdroj: <http://www.pravoslavie.ru/>
<https://orthodoxwiki.org/>

Spracovala: Mgr. Zuzana Sadilková

Prečo Boh dopúšťa zlo Archimandrita Kleopa (Ilie)

Keď sa otca Kleopu opýtali, prečo Hospod' Boh dopúšťa zlo, tak na to odpovedal takýmto príbehom. Dávno žil v jednej egyptskej púšti jeden mních. Niekedy chodil do Alexandrie, kde predával koše, ktoré vlastnoručne vyrobil. Pustovník rozdával chudobným takmer všetky peniaze, ktoré zarobil a sebe kupoval len to najnevyhnutnejšie. Raz, keď išiel do mesta, tak sa zamyslel nad otázkou, prečo vlastne Boh dopúšťa zlo, keď je dobrý, láskavý a všemohúci? Cestou sa stretol s iným mníchom, ktorý taktiež išiel do Alexandrie. Rozprávali sa a on mu povedal všetko o svojich trápeniach. Keď videl, aký bol pustovník nadšený, mních ho potešil a povedal, že Hospodin mu zjaví pravdu, keď prídu do mesta, ale on sám sa bude musieť neustále modliť a na nič, čo sa im stane, sa nesmie pýtať. Pustovník povedal, že splní to, čo sľúbil mníchovi a pokračovali vo svojej ceste. Na noc zostali v jednom dome. Hostitelia ich prijali láskavo. Zaobchádzali s nimi veľmi veľkoryso. Na stole u nich bola krásna strieborná nádoba. A pred spaním mních pomaly vzal túto nádobu a dal ju do svojej tašky. Pustovník to aj chcel svojmu spoločníkovi vytknúť, ale spomenul si na sľub, ktorý mu dal a nič nepovedal. Ráno prišli k rieke. Mních vytiahol z batohu nádobu, urobil na nej znamenie kríža a hodil ju do vody. Na obed dorazili do ďalšej dediny. Domáci ich pozvali na obed. Keď odchádzali, na dvore začal zúrivo štekať pes. Mních ho zabil. Vtedy z domu vybehol chlapec a začal veľmi kričať. Spoločník pustovníka chytil chlapca za pravú ruku, zlomil mu ju a pokračoval v ceste, akoby sa nič nestalo. Rozhorčený pustovník mu chcel povedať všetko, čo si o tom myslel, ale spomenul si na svoj sľub a znova mlčal. Keď prišla ďalšia noc, rozhodli sa prenocovať v polorozpadnutom dome, kde žili siroty. Ich rodičia zomreli a nikto sa o nich nestaral. Strávili tam noc a ráno, pred odchodom, vzal mních z pece horiaci kameň a zapálil tento dom. Pustovník bol opäť veľmi rozhorčený, ale musel mlčať. Prišli do tretej dediny. Tam bol takmer zrútený chrám, ale stále bolo možné vstúpiť do neho, aby sa mohli pomodliť. Mních vzal kameň a hodil ho do okna na chráme, ktoré sa rozbilo. Potom priviedol svojho prekvapeného spoločníka do krčmy. Potom, čo vstúpil, mních urobil tri zemné poklony. Pustovník sa už vyrovnal s podivnými činmi svojho spoločníka a modlil sa tak, ako mu sľúbil. Poslednú noc boli cestujúci pozvaní, aby strávili v dome na okraji lesa. Tu žila mladá rodina, ktorá nemala deti. V dopoludňajších hodinách šli majitelia do práce a oni pokračovali v ceste. Z ničoho nič sa však mních vrátil a zapálil tento dom. Nakoniec sa dostali do Alexandrie. Pustovník chcel veľmi pochopiť podstatu toho, čo sa im stalo na ceste do mesta. A preto sa opýtal mnícha: „Kto si?“ „Som anjel,“ odpovedal. „Akýže ty môžeš byť anjel? Si diabol. Len on môže urobiť také ohavnosti, aké si urobil počas našej cesty. Na všetkých ľuď si bol zlý. Každému si ubližoval a ničil ich majetok!“ „Mýliš sa,“ odpovedal pokojne pustovník. „Som naozaj anjel a bol som poslaný k tebe, lebo Hospod' Boh videl tvoje trápenia a chcel ti dať odpovede na tvoje otázky. Viem, že chceš vedieť, prečo som urobil všetky tie zlé veci. Začnem od začiatku. Prečo som ukradol tú nádobu na vodu? Najskôr ju z monastierskeho chrámu ukradol starý otec toho gazdu, v ktorého dome sme boli. A preto boli potrestaní rôznymi chorobami všetci jeho potomkovia až do tretieho pokolenia. Ako prejav vďaky za ich pohostinnosť som sa rozhodol zbaviť ich toho prekliatia. Prežehnal som ju a hodil do rieky. K rieke prídu mnísi prať bielizeň, nájdu ju a vrátia tam, kam patrí. Taktiež som vedel, že ten pes bol besný. Keby uhryzol svojich

majiteľov, tak by všetci mohli aj zomrieť. Preto som ho zabil. A ich synovi som zlomil ruku preto, pretože keď vyrastie, tak by sa stal zlodejom. A s chorľavou rukou toho veľa nenakradne. Prečo som zapálil dom, v ktorom žili tie siroty? Keďže nebol nikto, kto by sa o nich postaral, skôr či neskôr by aj tak zomreli. A teraz pod zhoreným domom nájdú striebro, ktoré tam schovali ich rodičia a odídu do Alexandrie k svojmu ujovi, ktorý je tam biskupom a on sa o nich postará. Keď vyrastú, z chlapcov sa stanú kňazi a všetky dievčatá sa dobre vydajú. Asi nevieš, prečo som rozbil to okno na chráme a trikrát sa poklonil v krčme. Videl som, ako za oknom tancujú v chráme démoni, a preto som ich vyhnal tým kameňom. Ten chrám čoskoro opravia. Raz v tej krčme bohatý kupec sľúbil svjaščenikovi, že zaplatí celú opravu chrámu, v ktorom slúži. Preto som sa poklonil pred

ním, pred jeho veľkorysťou. A nakoniec o poslednom dome. Zapálil som ho preto, aby som zachránil mladú rodinu pred kliatbou bezdetnosti. Ten muž, ktorý tam býval so svojou ženou, urobil jeden nečestný obchod a z tých peňazí postavil dom, v ktorom spolu bývali. Preto nemohli mať deti. Videl som, že už dávno učinil pokánie z toho, čo urobil. Ale nevedel, ako sa má zbaviť domu. Teraz postaví oveľa skromnejší dom, no z čestne zarobených peňazí. A Hospodin im požehná a budú môcť mať aj deti. Už si pochopil? Vo všetkom, čo nás postihne, sa prejavuje Božie milosrdenstvo k ľuďom, no oni ho nevidia, a preto ho nevidia ani pochopiť. Boh nikdy nepácha zlo. No ľudia jeho kroky častokrát vnímajú ako nešťastie, ale Boh to robí iba pre ich dobro a nápravu k lepšiemu. Preto sa vo všetkom snaž vidieť Božie milosrdenstvo a spravodlivosť.“

Spracoval: Alexander Hričko

Zdroj: <http://www.pravoslavie.ru/120648.html>

Otázka

„Sláva Isusu Christu! Otče, mohli by ste, prosím, vysvetliť pravoslávny, respektíve kresťanský pohľad na cvičenie jogy? Spasí Hóspodi!“

Sofia**Odpoveď**

„V odpovedi na túto otázku si pomôžem článkom o joge CH. Tagarakisa, ktorý sa zaoberá výskumom v oblasti športového lekárstva a kardiológie na Univerzite športu v nemeckom meste Köln (German Sport University of Cologne, Germany). CH. Tagarakis zhrnul svoje zistenia (celý článok je možné nájsť aj na adrese: <http://www.antibaro.gr/article/611>) do nasledujúcich bodov: 1. Telesné cvičenia, ktoré sú vhodné pre zlepšenie zdravia človeka, sú založené na pohybe a zväčšovaní vytrvalosti. Joga je z tohto pohľadu úplne nevhodná pre zlepšenie zdravia, pretože ponúka statické cvičenia spojené s veľmi malou intenzitou pohybu alebo až nehybnosťou. 2. Keď niekto trávi voľný čas v sedavých pózach jogy, kvôli nedostatku pohybu riskuje poškodenie svojho zdravia. Pre svoje zdravie by urobil lepšie, keby tento čas využil radšej na aktívny pohyb v podobe chôdze, behu, cyklistiky, plávania alebo formou skupinových športov ako je futbal, basketbal a podobne. 3. Stav eufórie, ktorý môže pociťiť človek, keď vykonáva jogu, je v lepšom prípade iba jednoduchým biopsychologickým fenoménom. 4. Joga nie je telesné cvičenie, ale náboženská činnosť vychádzajúca z hinduizmu. Ten, kto ju vykonáva, bez ohľadu na to, či si to pripúšťa alebo nie, vykonáva náboženský akt. Potvrdenie posledného z vyššie uvedených zistení môžeme nájsť aj v oxfordskom slovníku svetových náboženstiev, kde sa píše, že joga v sebe zahrňuje „prostriedky a techniky slúžiace k premene vedomia, k oslobodeniu sa od karmy (odplata za zlé skutky) (mókša) a metempsychózy (predstava o sťahovaní a prevteľovaní duší do iných ľudí, zvierat, rastlín alebo prírodných objektov) (samsara) v indických náboženstvách... V súčasnosti je joga neoddeliteľnou súčasťou hinduizmu“ (BOWKER, J. (ed.): *The concise Oxford dictionary of world religions*. Oxford University Press 2005, p. 651.). Ďalším svedectvom o prepojení jogy s náboženskou a duševnou oblasťou je fakt, že ľudia, ktorí sa ňou zaoberajú intenzívne, tvrdia, že prostredníctvom jogy dosahujú stav akéhosi osvietenia, ktorý sa nikdy nespája s cvičením čisto telesných cvikov. Z duchovného pohľadu joga teda vedie k prežívaniu nielen telesných, ale aj duševných a duchovných stavov, ktoré sú vyjadrením konkrétneho náboženstva. Pritom je veľmi dôležité si uvedomiť, že tu ide o náboženstvo, ktoré je polyteistické (vyznávajúce viacerých bohov), a ktoré medzi inými bohmi a ich družkami vyznáva aj boha ničiteľa (Šiva). Na základe všetkých týchto skutočností nikomu neodporúčam cvičiť jogu, pretože jej cvičenie z telesného pohľadu nemá zmysel a z duchovného pohľadu je začiatkom kontaktovania sa s ideami a prežívami iného, v podstate pohanského náboženstva. Je teda začiatkom opustenia Isusa Christa, ktorý je „naš Spasiteľ“ (Tit 3, 6.), „jediný Vládca“ (Jud 1, 4.), „pravý Boh a večný život“ (1Jn 5, 20.). „V nikom inom niet spásy, lebo niet pod nebom iného mena, daného ľuďom, v ktorom by sme mali byť spasení“ (Sk 4, 12). Ako hovorí apoštol Ján: „Deti moje, chráňte sa modiel!“ (1Jn 5, 21), pretože „bohovia pohanov sú démoni“ (Ž 95/96, 5). Alebo ako hovorí apoštol Pavol: „Ako ste prijali Christa Isusa, Hospodina, v ňom žíte: v ňom zakorenení a na ňom postavení, upevnení vo viere, ako ste sa naučili... Dajte si pozor, aby vás niekto nezviedol filozofiou a prázdny mánimien, založeným na ľudských obyčajoch a na živloch sveta, a nie na Christovi!“ (Kol 2, 6-8). S láskou v Christu

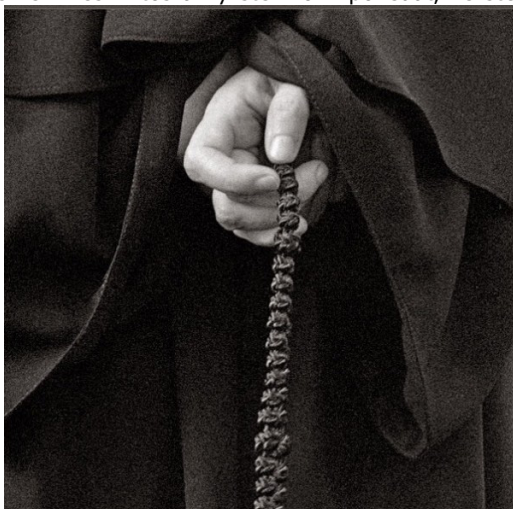

prot. Štefan Pružinský, ml.

Zdroj: http://archiv.bpmorthodox.sk/index1.php?go=otazky/pravoslavie/o_joge/o_joge

Starec Paisij a mladí

Starec mal zvláštny duchovný vzťah s mladými. Skutočne ich miloval, zaujímal sa o to, aby našli svoju cestu a modlil sa za nich. Pomáhal im prekonávať ich ťažkosti, problémy a súcitil s nimi. Je veľa prípadov, kedy vďaka starcovi vášniví fajčiari prestali fajčiť. Pomohol takisto mnohým toxikomanom. Radil im, aby sa vyspovedali, žili duchovným životom a našli si jednoduchú prácu. Pomáhal im zaradiť sa do spoločnosti a založiť si rodinu. Mladým zvlášť zdôrazňoval čistotu a hovoril: „Vedzte, že mladí, ktorí dnes zachovávajú čistotu, budú v hodine súdu pripočítaní k mučeníkom našej Cirkvi.“ Raz ho navštívili mladíci, ktorí chceli duchovný život, ale milovali aj svetskú zábavu. Pýtali sa ho na tanec a snažili sa od starca získať jeho súhlas, že tanec je dobrá vec. Odpovedal im: „Deti moje, je to, akoby ste chceli vystúpiť na Atos, ale keďže nemôžete, chcete, aby sme zniesli Atos a vy ste mohli povedať, že ste na neho vystúpili.“ Študenti sa ho pýtali, na čo si majú najviac dávať pozor vo svojom živote. Odpovedal: „Vo svojom živote dávajte pozor na malé každodenné udalosti. Pohodlne sedíte v kresle a rozmýšľáte, že toto nie je zlé alebo hriech, a hovoríte: Nevadí. Nevadí, keď zjeme niečo navyše, alebo keď žiadame dobré jedlo. Nevadí, keď trochu dlhšie spíme, nevadí, keď som trochu prudšie rozprával so svojimi rodičmi, alebo s niekým iným. Nevadí jedno, nevadí druhé...Všetko vidíme ako malé chyby a ospravedlňujeme ich. Ale keď nedávame pozor na malé chyby, urobíme aj veľké a zase budeme hovoriť: Nevadí. Nenechávajme telo uvoľnené, pretože ovplyvňuje ducha. Nech existuje ostrážitosť.“ Starec považoval vplyv televízie za zhubný pre všetkých, ale zvlášť pre deti a mládež. S bolesťou uvádzal prípady detí, ktoré rodičia, aby mali pokoj, nechávali celé hodiny pozerieť na televízor a výsledkom toho bolo, že ich to zničilo intelektuálne, duševne i telesne. Navyše zdôrazňoval škodlivý vplyv žiarenia počas tehotenstva i na malé deti. Rozprával dokonca aj o démonských vplyvoch, preto pri každej príležitosti odhovárал od televízora, radil, aby ho vyhodili z domu a dali svojim deťom niečo iné – duchovné (životy svätých, celonočné bdenia a pútnické miesta) alebo neutrálne (nevinné hry a výlety). Istý otec prosil starca o modlitby, aby jeho syn unikol zo zlých kamarátstiev, do ktorých sa zaplietol. Jeho syn neskôr s údivom vyznal: „Neviem, čo sa so mnou stalo. Bez dôvodu som sa s nimi už nechcel kamarátiť.“ Starec hovoril, že naša Cirkev učí dvom cestám: mníštvu a manželstvu. Považoval za neprirodzené, aby niekto nenasledoval jednu z týchto ciest. „Býk, ktorý nejde ani do záprahu, ani do brázd, ide k mäsiarovi.“ Mnohých nerozhodných, ktorí neboli pre mníšsky život, povzbudzoval, aby sa oženili. Starec neprestal pomáhať ľuďom ani po svojom zosnutí. Ľudia sa k nemu utiekajú a prosia o jeho pomoc, pretože mal už počas života veľké požehnanie a blahodať.

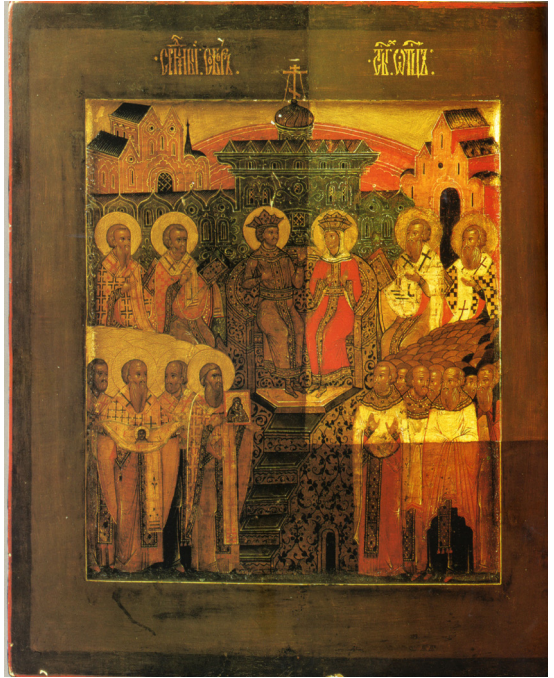

Zdroj: Jeronmích Isaak: Starec Paisij, obdobie mladosti a pomoc mladým, 2011

Spracovala: Eva Kahancová

Cirkevné dejiny v 7. storočí

Siedme storočie sa do dejín Cirkvi zapísalo ako obdobie ikonoklazmu (ikonoborectva). V ňom sú hlavnými aktérmi dve skupiny: 1. ikonoborci (byzantskí cisári tej doby a armáda) a 2. ikonoduli (uctievači ikon; najmä mnísi). Prečo vlastne došlo k ikonoborectvu? Na túto otázku neexistuje celkom jednoznačná odpoveď. Ikonoborectvo bolo propagované najmä štátnou mocou, ktorá na to musela mať určité dôvody, no tie je ťažké zrekonštruovať, lebo väčšina ikonoboreckých prameňov neskôr bola zničená. Príčiny by sme mohli zhrnúť asi takto: Politické: V dobe pred ikonoboreckými spormi sa Byzantský štát zmietať v problémoch. Ríša nebola tak veľká a mocná ako kedysi a zo všetkých strán ju obklopovali nepriatelia.

Najväčšiu hrozbu predstavovali moslimovia z Východu, ktorí v roku 717 takmer dobyli Konštantínopol. Práve islam zavrhuje vyobrazenia ako napr. ikony (čo mohlo hrať istú rolu, najmä u ľudových vrstiev). Ďalej, „na počiatku 8. st. patrila Cirkvi a monastierom (ktoré boli oslobodené od platenia daní) viac než 1/3 pôdy. Počet mníchov prevyšoval 100 000. Štát, aby mohol čeliť hrozbám, nutne potreboval finančné prostriedky a vojakov. Preto musela prebehnúť reforma. Spolu so zákazom uctievania ikon boli likvidované monastiere a bol konfiškovaný ich majetok v prospech štátu.“¹ Teologické: V duchovnom živote kresťanov pred nástupom ikonoborectva boli badateľné isté patologické javy vo vzťahu k ikonám. Sú známe prípady, kedy kresťania neprejavovali úctu ani tak svätému, ktorý bol na ikone vyobrazený, no samotnej matérii. „V niektorých oblastiach (ríše) si dokonca veriaci brali ikony ako krstných rodičov pri sv. krste. Inokedy zasa, skôr než prijímali drahocenné Telo Christovo, kládli ho do rúk svätých na ikonách... Niektorí (kňazi) zoškrabovali farbu z ikon, vkladali ju do kalicha a podávali spolu so svätou Eucharistiou.“² Istú rolu tu hralo aj to, že nie všetci biskupi vedeli vysvetliť veriacim, ako správne ikony uctievať. Ďalej ikonoborci používali argumenty popierajúce možnosť zobrazit' Christa, ktoré vyplývali z dualizmu (v skratke ide o učenie, ktoré hovorí o dvoch princípoch existencie – duchu a hmote – pričom tvrdí, že hmota je zlý princíp a zavrhuje ju), a s ktorého vplyvom Cirkev od nepamäti bojovala. Jeden z argumentov ikonoboreckého

snemu z roku 754 hovorí, že „používanie ikon je vraj v rozpore so základným článkom kresťanskej viery – Bohočlovečenstvom Christa. Božstvo Christovo je nevyjadriteľné a nezobraziteľné. Ak je toto božstvo neoddeliteľné od Christovho človečenstva, nie je možné, podľa ikonoborcov, uctievať Christovu ikonu...“³

3 To sú najzákladnejšie príčiny ikonoborectva. Ako ikonoborectvo prebehlo? Roku 717 prichádza mladý a energický generál Lev III. so svojou armádou ku bránam Konštantínopolu (Carihradu), ktorý práve obliehajú Arabi a poráža ich. Hlavné mesto je zachránené a Lev sa stáva novým cisárom Byzantskej ríše, zakladá dynastiu Izaurovcov. Lev III. sa spočiatku neprejavoval voči ikonám nepriateľsky. Prvé edikty proti ikonám vydal až v roku 726. Od týchto krokov voči ikonám sa ho snažil odhovoriť carihradský patriarcha Germán, ale tiež pápež Gregor II., no neúspešne. V roku 730 podal demisiu patriarcha Germán a na carihradskú katedru bol dosadený ikonoborec Anastázios.

Od tej doby sa to zhoršovalo. Ikony boli odstraňované, rozbíjané, pálené, fresky boli zabielené vápnom. Tí, ktorí uctievali ikony, boli prenasledovaní. Najznámejším obrancom uctievania ikon bol v tej dobe sv. Ján z Damasku. Ten napísal tri reči na obranu ikon, v ktorých hovorí: A) že „hoci je nemožné zobrazit' samotného Boha, je možné zobrazit' Christa, ktorý ľudskú podobu prijal... (a tým vlastne aj svätých, ktorí svojím životom zobrazili Christa v sebe); B) uctievanie obrazov je možné v tom prípade, ak sa vzťahuje k zobrazenému a napokon k samotnému Bohu, prameňu všetkej svätosti...; C) z uctievania obrazov je veľa osohu, keďže ikony sú vyjadrením i prameňom náboženského poznania...“⁴ Po smrti cisára Leva III. v roku 740 v jeho ikonoboreckej politike pokračoval jeho syn, cisár Konštantín V., ktorý ho svojou krutosťou a fanatizmom ešte prekonal. Tento Konštantín zvolal v roku 754 do Carihradu ikonoborecký snem, na ktorom sa zúčastnilo 338 biskupov.

Tento snem nazval uctievanie ikon tzv. idololatriou (gr. latria znamená úctu, ktorá patrí výhradne Bohu). Cisár Konštantín V. zomrel v roku 775. Jeho nástupcom bol Lev IV. Chazar. Ten sa spočiatku voči mníchom, ktorí za vlády jeho otca trpeli najviac, nesprával tak kruto, lebo si myslel, že uctievanie ikon je prekonané. Keď neskôr našiel ikony ukryté v posteli svojej manželky Ireny a aj na ďalších miestach v cisárskom paláci, začali ukrutnosti. Tie však netrvali dlho – krátko na to zomrel. Jeho nástupcom sa stal jeho nepľnoletý syn Konštantín VI.. Vládla za neho jeho matka Irena, ktorá zvolala v roku 787 do Konštantínopolu snem, ktorý s pomocou argumentácie svätého Jána Damaského obnovil uctievanie ikon a dnes je známy ako doposiaľ posledný, VII. všeobecný snem Cirkvi. Ním sa skončila prvá vlna ikonoborectva. Ďalšia mala prísť hneď na počiatku 8. storočia...

Spracoval: čtec Lukáš Polakovič

¹Kryštof, biskup olomoucko-brněnský; Byzantologie I.; Prešov 1995; str. 55

²Kryštof, biskup olomoucko-brněnský; Byzantologie I.; Prešov 1995; str. 56

³Aleš, Pavel; Cirkevné dejiny II.; Prešov 2018; druhé vydanie; str. 266

Я приімам Тя, Господи

Днесь ня будить ясне світло,
дітхла ся ня мілость сама.

Днесь ся світло зо мнов стрігло -
радість неочекована.

Умью сі лице чисто -
світло бы ня не обышло.

Обчекую го наісто
з покаянов тихов мислєв.

Облечу ся якнайкрасше
до покоры і до правды.

Обіцям Господу на все
вірну любов, skutok каждый.

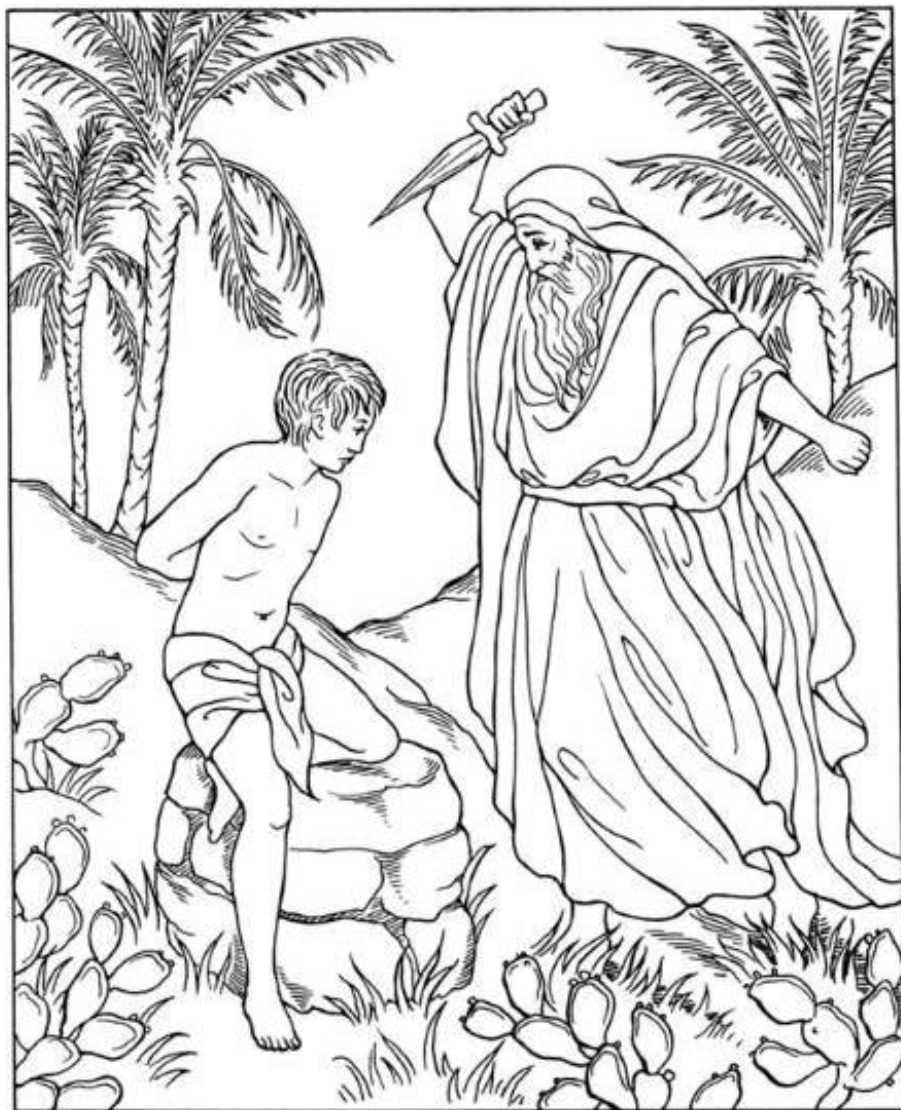
Господи мой, Боже вічний,
приімам Тя з душы цілой!

Кров проляту за нас грішних
і пресвяте Твое тіло...

Людміла Шандалова

O VEČKA 6

OD ABRAHÁMA PO JOZEFA

OD ABRAHÁMA PO JOZEFA

V meste Haran žil človek, ktorý sa volal Abrahám. Tento muž dôveroval Bohu celým svojím srdcom. Jedného dňa mu Boh povedal: „Vyjdi zo svojej krajiny a choď do krajiny, ktorú ti ukážem. Urobím z teba veľký národ a požehnám ťa.“ A tak si Abrahám zbalil veci, naložil celý svoj majetok na ťavy a vydal sa na dlhú cestu spolu so svojou ženou Sárrou, synovcom Lótom a celým svojím služobníctvom. Keď Abrahám s rodinou prišiel do krajiny Kanaán, Boh riekol: „Táto krajina bude tvoja!“

Prešlo mnoho rokov a hoci Boh dal Abrahámovi veľa dobrého – láskavú manželku, zem, majetok – čosi, na čom mu veľmi záležalo, stále nedostal. Abrahám so svojou manželkou Sárrou túžili po dieťati.

„Neboj sa, Abrahám, tvojich potomkov bude toľko na zemi, koľko je hviezd na nebi a piesku na morskom dne,“ uistil ho Boh. A tak sa aj stalo. Hoci boli Abrahám so Sárrou už veľmi starí, narodil sa im syn a dali mu meno Izák.

Po niekoľkých rokoch sa Boh rozhodol, že preverí Abrahámovu dôveru a poslušnosť. Pán povedal Abrahámovi: „Vezmi Izáka, svojho drahého syna, ktorého tak miluješ, a obetuj Mi ho na hore Moria ako zápalnú obeť.“ Abrahámovi priam puklo srdce, keď začul Boží príkaz. Bol veľmi smutný. Nevedel, čo je správne. No vravel si: Boh vie, čo je dobré. Treba Ho poslúchnuť. A tak sa otec so synom vybrali na dlhú cestu. Keď prišli na miesto, Abrahám Izáka zviazal a chystal sa ho obetovať. No v tej chvíli sa ozval hlas: „Abrahám, Abrahám! Neublížuj chlapcovi. Teraz som totiž poznal, že sa bojíš Boha a neušetril si svojho jediného syna kvôli Mne.“ Abrahámovi spadol kameň zo srdca. Blažene si privinul Izáka a objal ho.

Izák sa oženil s Rebekou a mali dvoch synov - dvojčatá. Prvorodeného Ezaua a Jakuba.

Jakub mal veľa synov. Najviac si však oblúbil Jozefa. Mladý Jozef niekedy pomáhal starším bratom pri ovciach, inokedy otcovi v dome spolu s bračekom Benjamínom. Starší bratia žiarlili na Jozefa a závideli mu, že ho má otec radšej ako ich. Preto sa rozhodli, že sa ho zbavia. Jedného dňa, keď spolu pásli ovce, predali Jozefa okoloidúcim Izmaelitom, ktorí mierili do Egypta. Predali ho ako otroka za dvadsať strieborných.

Jozef sa stal v Egypte sluhom kráľovského úradníka Putifara. Nikdy však nezabúdal na Boha a neustále sa k Nemu modlil. Raz mal faraón, kráľ Egypta, dva sny, ktoré ho vyľakali. Ani jeden z jeho mágov a mudrcov mu nevedeli vysvetliť význam jeho snov. Boh však dal Jozefovi múdrosť, aby porozumel významu týchto snov. Jozefove slová na kráľa veľmi zapôsobili. „Má v sebe Božieho Ducha,“ povedal faraón. Preto ho vymenoval za správcu celého Egypta.

Učíme sa cirkevnoslovanský jazyk (CYRILIKU)

О,о О,о Ѡ,ѡ

О о

О о Ѡ ѡ

SLOVNÍČEK

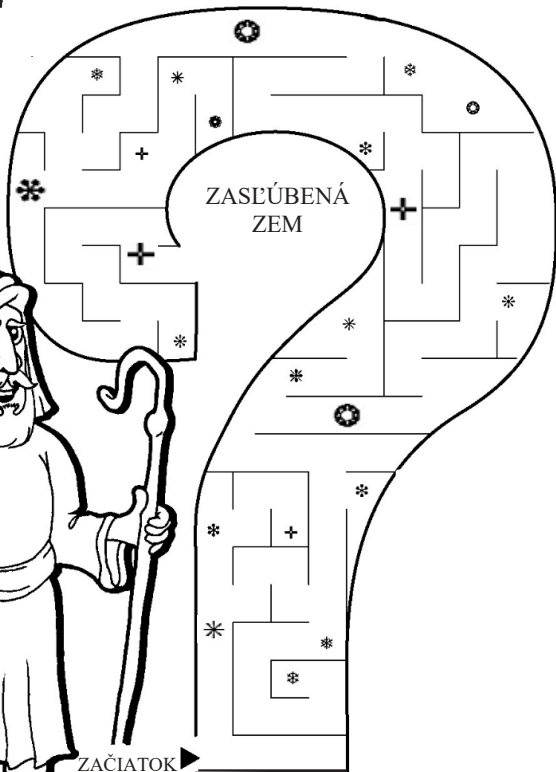
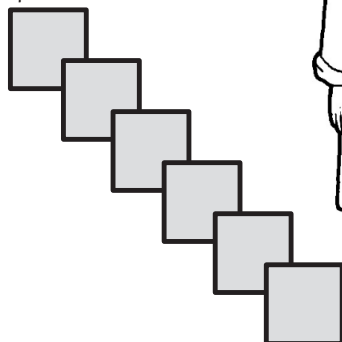
SLOVO	VÝSLOVNOSŤ	VÝZNAM
ОБІТЄЛЬ	obíteľ	obydlie, dom, monastier
ОБОЖАТИ	obožáti	zbožšťovať, činiť podobným Bohu
ОБОЛЧЄНІЄ	obolčėnĭje	oblečenie, odev
ОБОЊАЊІЄ	oboňáňĭje	vôňa
ОБОЮДУ	obojúdu	z obidvoch strán
ОБРУЧНИКЪ	obručnik (tvrdý znak)	ženích

Úlohy pre škôlkarov

CESTA ABRAHÁMA DO ZASLÚBENEJ ZEME

❖ Pomôž Abrahámovi dostať sa do zaslúbenej zeme.

Po ceste si všímaj symboly a zodpovedajúce im písmená zapíš do tajničky. Dozvieš sa, ako sa volala krajina, ktorú dal Boh Abrahámovi a jeho potomkom.

⊗ + * ⊙ * * * * * * * *
A N L O Á Ž M E H T K

Abrahámovi sa narodil Izák, a Izákovi Ezau a Jakub. Prvorođený Ezau bol lovec. Jakub sa staral o ovce. Raz, keď bol Ezau hladný, mu Jakub povedal: „Dám ti zo svojho jedla, ak mi prenecháš svoje právo prvorođeného.“ Ezau bol taký vyhladovaný, že bez váhania súhlasil. Čo mu Jakub ponúkol?

❖ Jedlo, ktoré Jakub Ezauovi ponúkol, je v obdĺžniku. Vyfarbi ho a pomenuj ostatné útvary.

❖ Čo títo traja muži hovoria Abrahámovi a Sáře?

Odpoveď nájdeš v Biblii: Genesis 18 : 1-15

Úlohy pre školákov

Jozef vysvetlil význam faraónových snov. Kráľ mu povedal: „Snívalo sa mi, ako z rieky Níl vystupovalo sedem tučných a zdravých kráv. Potom prišlo sedem chudých, chorých kráv a zjedli tie zdravé. Mal som tiež sen, v ktorom sedem chudých klasov zjedlo sedem plných klasov. Nevieš, čo by tie sny mohli znamenať?“ „Vaše sny značia toto: Prichádza sedem rokov hojnosti. Vy a váš ľud bude mať všetkého dostatok. Potom však príde sedem rokov hladu. Množstvo ľudí bude hladovať.“

❖ Nájdi 10 rozdielov medzi obrázkami. Rozšifruj a prečítaj poslanie.

Teraz sa však netrápte, a nech vás to nemrzí, že ste ma predali, lebo ...

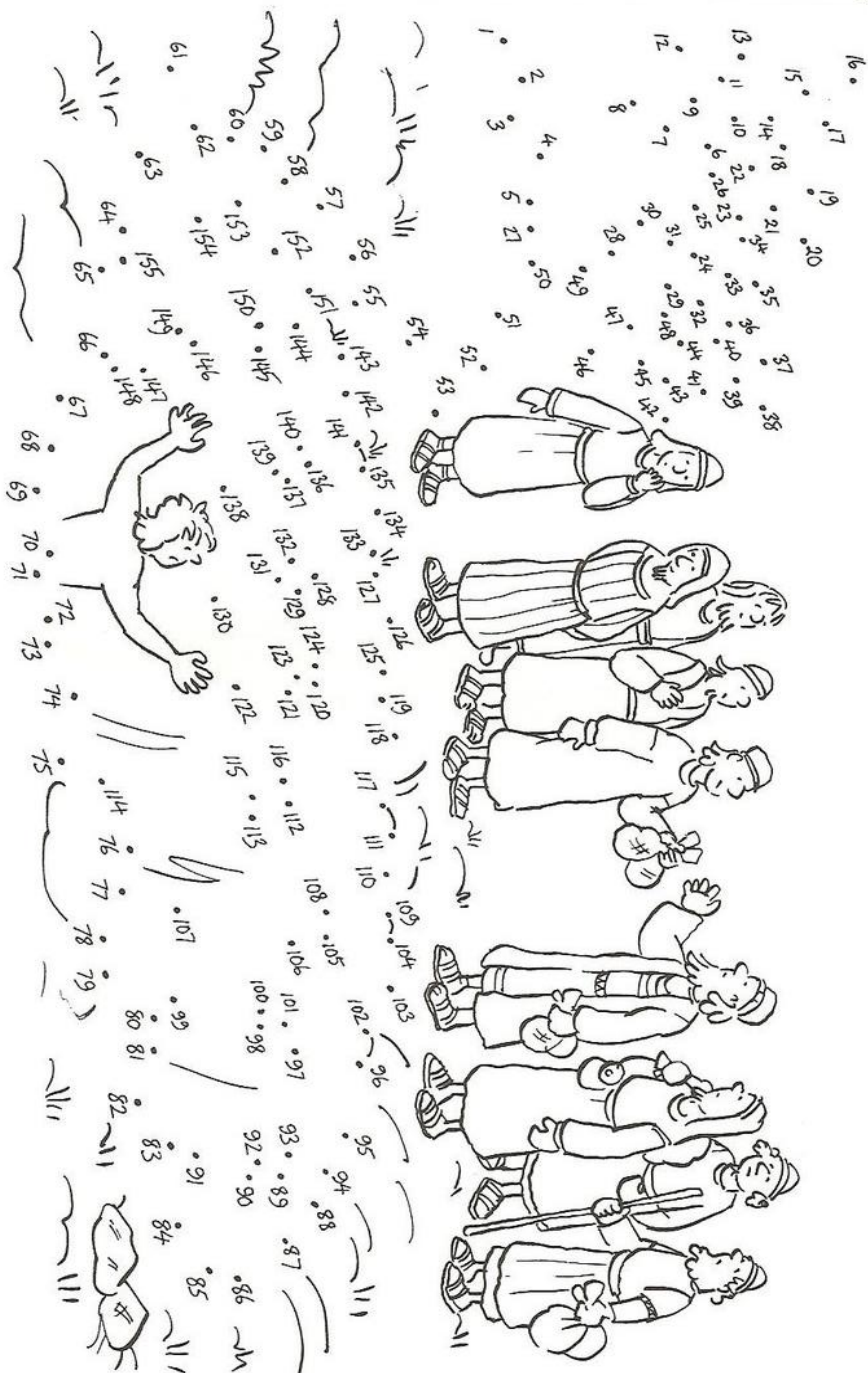
29	14	22	16	31	13	14	10	17	31	17	13	11	25	26

6	31	16	20	,	31	29	3	10	14	16	6	30	10

2	31	21	14	6	31	17	15	31	1	20	6	25	.	X	W	:	W

Prvá kniha Mojžišova

❖ Čo urobili bratia s Jozefom? *Odpoveď nájdeš v Biblii: Genesis 37 : 12-36*

Prečítaj si z Biblie príbeh o Jozefovi, aby si vedel vysvetliť obrázky nakreslené v tejto hre. Alebo sa opýtaj rodičov, čo znamenajú.

Budeš potrebovať kocku a figúrky. Cieľom hry je dostať sa na číslo 31. Ak sa figúrka dostane na nejaký obrázok, môžeš sa posunúť dopredu podľa pravidiel dole, ale len vtedy, ak budeš vedieť opísať daný obrázok.

4 ---- posuň sa o 3 políčka dopredu

5 ---- posuň sa o 4 políčka dopredu

9 ---- postav sa na políčko 12

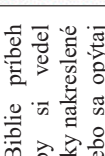
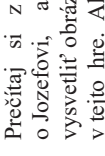

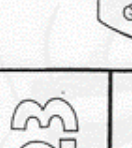
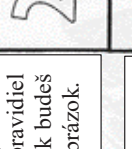

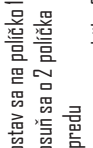

13 ---- postav sa na políčko 16

17 ---- posuň sa o 2 políčka dopredu

21 ---- postav sa na políčko 25

24 ---- postav sa na políčko 28

27 ---- pokračuj až do cieľa na čísla 31

7	6		5		4	3	2	1
8								
		29	28		27	26	25	
10		30					23	
11		31					22	
12								20
	14	15	16		17	18	19	

Do júnovej Istiny sme zaradili rozhovor s mladým chlapcom, ktorý sa z malej dedinky pri ukrajinskej hranici vybral na sever – do Nórska. Zaiste to bude pre všetkých zaujímavé čítanie =)

1. Na začiatok Ťa poprosím, aby si sa čitateľom krátko predstavil.

Moje meno je Richard, nachádzam sa na prahu tridsiatky, pochádzam z dediny Ulič a na Slovensku som vyštudoval magisterské štúdium psychológie na Univerzite Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach.

2. Patril si na Slovensku do niektorej skupinky BPM? Ako si na to spomínaš?

Mali sme svoju skupinku v Uliči, no ak si dobre pamätám, často sme prichádzali medzi humenskú skupinu BPM, zúčastňovali sme sa aktivít pri príležitostiach výročia BPM, ako aj pri vedomostných pravoslaviadach (tu musím skromne podotknúť, že náš team z Uliča na nej obsadil raz 1. miesto!)).Čo sa týka cirkevnej obce, tak vždy boli veľmi príjemné a aktívne chvíle okolo sviatkov Roždestva, Nikolaja a chodenie s betlehemcami. Aj tohto roku som strávil sviatky doma a bolo veľmi milé vidieť, že sa táto pekná tradícia zachováva.

3. Kde v súčasnosti žiješ, čo ťa priviedlo na toto miesto?

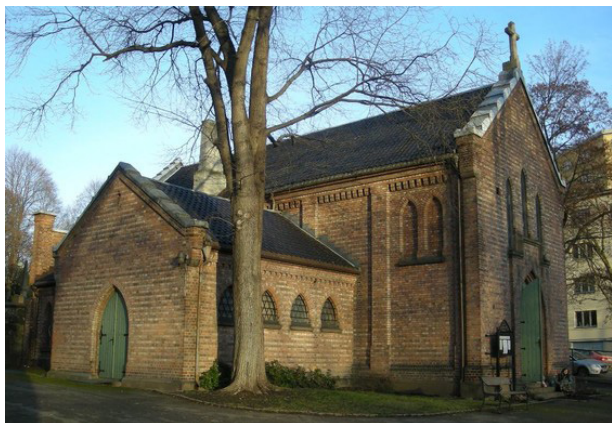
V tomto čase žijem, pracujem a študujem v Nórsku, neďaleko Osla. Pred piatimi rokmi, hneď po ukončení vysokoškolského štúdia na Slovensku, som dostal ponuku na dobrovoľníctvo cez projekt z Európskej únie, kde som pracoval v škole s hendikepovanými študentmi. Po roku som sa dokázal naučiť jazyk na komunikatívnej úrovni, dostal som pracovnú ponuku neďaleko Osla, kde bývam doteraz. Momentálne pracu-

jem v inštitúcii pre hendikepovaných a študujem klinickú psychológiu na Univerzite v Osle.

4. Predstav nám miesto, kde žiješ. Čím Ťa očarilo a čo by si naisto ukázal kamarátom, ktorí prídu na návštevu?

Nórsko je naozaj krásna krajina a to počas každého ročného obdobia. Veľké mestá ako Oslo, Bergen, Trondheim, Trømso a Ålesund vás očaria svojou malebnosťou a jednoduchosťou škandinávskej architektúry. Na druhej strane sa krásy niektorých národných parkov a nórskeho fjordov ťažko opisujú slovami. Ja som mal to šťastie hneď v prvom roku precestovať strednú časť západného pobrežia a niektoré scenérie sú naozaj vyrážajú-

ce dych. Ešte vždy mám však v pláne navštíviť sever a súostrovie Lofoty, ktoré je tiež opisované ako škandinávsky Havaj.

5. Predstav nám chrám, ktorý navštevuješ. V akom jazyku sa slúžia bohoslužby?

V Osle navštevujem sporadicky ruský pravoslávny chrám zasvätený svätej Ol'ge. Pravoslávny chrám svätej Ol'gy so sídlom v Osle je prvá pravoslávna cirkevná obec Ruskej pravosláv-

nej cirkvi (Moskovský patriarchát) v modernom období. Bola založená v roku 1996, teda v období, keď Cirkev v Rusku po páde Sovietskeho zväzu dostala slobodu organizovať svoje vlastné aktivity a oslovila viac ortodoxných veriacich, ktorí emigrovali a usadili sa aj v Nórsku. Chrám bol vysvätený v roku 2004 metropolitom Kirillom zo Smolenska a Kalingradu. Chrámová loď je zdobená krásnym ikonostasom, svietskymi, olejovými lampami a ikonami. Práca na zdobení a rekonštrukcii chrámovej miestnosti pokračuje aj dnes. Bohoslužby prebiehajú v ruskom a nórskom jazyku, no ja som zatiaľ natrafil iba na tie v ruskom.

6. Predstav nám svoj každodenný život.

Keďže popri štúdiu pracujem, moje dni sú poväčšine naozaj vytážené. Pracujem pravidelne aj dva víkendy v mesiaci, takže voľného času určite nie je veľa. Štúdiá sú naozaj zaujímavé, od tohto roka sú kombinované aj s klinickou praxou, takže každý deň je iný a plný výziev. Ak to okolnosti dovoľia, snažím sa začať deň ranným behom a modlitbou, a zvyšok je už individuálny. Ak mám v danom dni školu, cestujem do Osla, ak pracujem, tak zvyšok dňa strávim čítaním a prípravou doma.

7. Mal by si nejaký odkaz pre čitateľov?

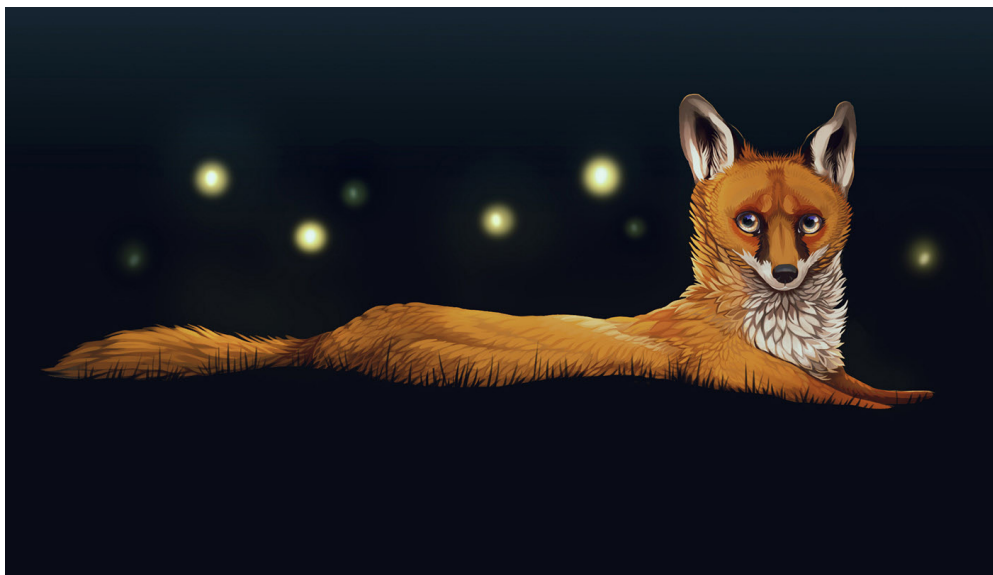
Čitateľom by som odkázal asi veľa sily, pokory, otvorenosti a úprimnosti v každodennom živote, nebáť sa snívať a ísť za svojimi snami, s pevnou vierou, pretože to, v čo veríme, nás definuje ako osobnosť a dáva nám nádej byť lepšou verziou samých seba.

Za rozhovor ďakuje **Zuzana Petrovajová**

O modlitbe a líške (z Prológu)

V Egypte, kde bolo dávno v kresťanskom staroveku mnoho veľkých monastierov, sa jeden mních priatelil s nevzdelaným úprimným a prostoduchým roľníkom Felahom. Raz roľník mníchovi povedal: „Ja si taktiež vážim a ctím Boha, ktorý stvoril tento svet! Každý večer nalievam do misky kozie mlieko a dávam ho pod palmu. V noci Boh prichádza a moje mliečko vypije. Má ho veľmi rád! Ani raz sa nestalo, aby v miske niečo zostalo.“ Keď mních počul tieto slová, nezdržal sa smiechu. Dobrosrdečne a zrozumiteľne vysvetlil svojmu priateľovi, že Boh nepotrebuje kozie mlieko. Ale roľník predsa len tvrdohlavo trval na svojom. A tak mních navrhol, aby nasledujúcu noc tajne sledovali, čo sa udeje, keď misku s mliekom nechajú pod palmou. Ako povedali, tak aj urobili. V noci sa mních a roľník schovali neďaleko a pri mesačnom svite onedlho zbadali, ako sa k miske prikradla líštička a vychlípala všetko mlieko úplne dočista. Roľníka tento objav zasiahol ako blesk. „Áno“, zničene priznal roľník, „teraz vidím, že to nebol Boh!“ Mních sa pokúsil utešiť roľníka a začal mu vysvetľovať, že Boh – to je duch, že On je úplne iný vo vzťahu k nášmu svetu, že ľudia Ho poznávajú zvláštnym spôsobom... Ale roľník pred ním iba stál so sklonenou hlavou. Potom sa rozplakal a odišiel do svojej chatrče. Mních taktiež zamieril do svojej kémie. Ale keď sa k nej priblížil, v úžase pred dverami zbadal anjela, ktorý mu zatarasil cestu. Mních v strachu padol na kolená a anjel mu povedal: „Tento obyčajný človek nemal ani vzdelanie, nebol ani sčítaný, ani neoplýval múdrosťou, aby vedel uctievať Boha ináč, ako to robil. A ty si mu svojou múdrosťou a sčítanosťou zobral aj túto možnosť. Nazdávaš sa iste, že si konal správne. Ale jedno, ty mudrc, nevieš: že keď Boh videl úprimné srdce tohto roľníka, každú noc posielal k palme líštičku, aby ho potešil a prijal jeho obetu.“

Zdroj: Nesvatí svatci

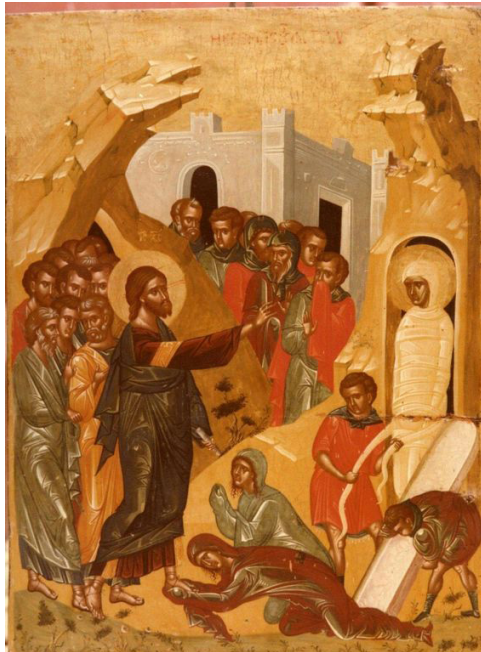

Vzkriesenie Lazára

Lazár bol Christov milovaný priateľ. O jeho živote vieme veľmi málo. Je opísaný v Evanjeliu od Jána (Jn 11, 1-46). Pochádzal z mesta Betánia a mal sestry Máriu a Martu. Môžeme povedať, že boli zámožná rodina, ktorá viackrát hostila Christa. Mali sluhov, a práve jeho sestra Mária pomazala pred ukrižovaním Christovi nohy drahým olejom. Keď Lazár ťažko ochorel, sestry odkázali Isusovi: „Pane, ten, ktorého miluješ, je chorý“ (Jn 11,3). Christos prichádza po štyroch dňoch k hrobu, ktorý prikazuje otvoriť. Zvoláva silným hlasom: „Lazár, poď von!“ (Jn 11, 43) a vzkriesi mŕtveho Lazára. Preto má niekedy aj prívlastok „štvordňový“. Evanjelium hovorí o tom, že Christos vedel, že je Lazár ťažko chorý, aj napriek tomu odložil odchod k nemu o dva dni. Isusovo meškanie bolo cieľavedomé, lebo vedel, že Lazár nezomrel, ale len spí (Jn, 11,15). Urobil to hlavne preto, aby priviedol a upevnil vieru všetkých prítomných: „Ja som Vzkriesenie a Život, kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď umrie. A nik, kto žije a verí vo mňa, nezomrie naveky“ (Jn 11, 25-26). Zobrazenie vzkriesenia Lazára je

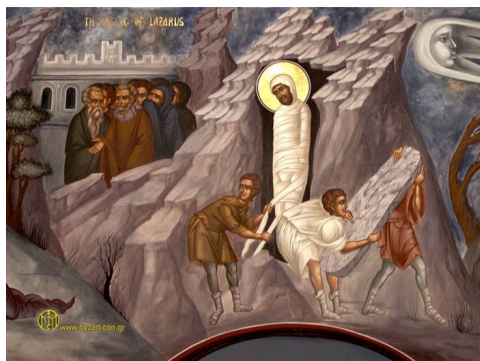
jedno z najstarších vyobrazení, ktoré sa našlo v katakombách, kde je postava Lazára zobrazená vo veľkosti dieťaťa – symbolu jeho znovuzrodenia. V 6. storočí sa vyvinula kompozícia so vzkrieseným Lazárom na pozadí skalného hrobu a jeho sestrami Máriou a Martou, skláňajúcimi sa pred stojacim Christom, sprevádzaným apoštolmi a skupinou ľudí z mesta Betánia, ktorého hradby sa rysujú na pozadí. Ide o zobrazenie poslednej udalosti pred ukončením verejného vystupovania Isusa, preto patrí k dvanástim hlavným sviatkom, zobrazovaným na stenách chrámovej lode a vo sviatkovej rade na ikonostase. Vzkriesenie Lazára je jedným z veľkých sviatkov. Lazár v bielom pohrebnom odevu vychádza z hrobu, ktorý je obyčajne zobrazený ako čierny otvor v jaskyni. V tej dobe boli jaskyne typickým miestom na pochovávanie mŕtvych na Blízkom Východe. Čierna farba symbolizuje smrť. Zriedka sa môže otvor v jaskyni - hrob zobraziť aj v bielej farbe ako symbol víťazstva nad smrťou. Svetlo zvíťazilo nad tmou, biela farba vzkriesenia nad

čiernou farbou smrti. Úloha Židov z Betánie na ikone Vzkriesenia Lazára vyplýva z Evanjelia od Jána. Židia vystupujú ako svedkovia zázraku stojaci v strede ikony, ako keby sa zmiateli medzi Christom a Lazárom – s hrôzou a úžasom pozerajúci na učiněný zázrak. Hneď prichádzajú k vzkriesenému s úmyslom dotknúť sa ho a vyslobodiť ho z pohrebného plátna, ale aj na vlastné oči sa presvedčiť, že Lazár naozaj vstal z mŕtvych. Obyvatelia Betánie neklúdne gestikulujú, upchávajú si nosy pred mŕtvolným zápachom, pretože vnímajú len materiálnu stránku tejto udalosti. Nie je im dopriate dostať sa k podstate veci. Niektorí z prítomných na základe tohto zázraku uverili v Christa, no niektorí práve na základe toho, čo uvideli,

sa rozhodli Ho zabiť. Tým zázrakom chcel Christos viac ako ľudí upevniť vieru svojich učeníkov a naznačiť im svoje vlastné Zmŕtvychvstanie. Životná cesta apoštolov bola cestou postupného vzostupu k vyšším Božským pravdám, bolo im dopriate osvojiť si „kvalitnejšie“ duchovné pozna-

nie. Christos je zobrazený v tradičnej póze žehnajúceho. Toto gesto symbolizuje „zázračnú“ Božiu silu, ktorou kriesi mŕtveho. Na niektorých ikonách môžeme vidieť kontrast tmavej zelenej farby na odevu Márie a jasnej červenej na odevu Marty. Mária je stelesnením pokory a viery v Christa, jej tvár je pritlačená k Spasiteľovej nohe, pričom stojí na jej odevu. Toto gesto symbolizuje sebazaprenie človeka a splynutie s Bohom. Mária je jedinou postavou ikony, ktorej pohyb plný afektu sa zmenil na stav úplnej nehybnosti. Na rozdiel od Márie je Marta zobrazená v procese upevňovania svojej viery v Christa. Vzkriesenie Lazára je predobrazom Vzkriesenia samotného Christa.

Spracovala: Ľubomíra Kosová

Zdroj: Zoran M. Jovanović, Azbučnik pravoslavné ikonografije i graditeljstva
Lazarev Viktor Nikitič, Svět Andreje Rubleva

Posmrtný život

Prepodobný Makarij Veľký hovorí: „Duša prechádza tam, kam smeruje jej myseľ, a kde je jej obľúbené miesto.“ Archimandrita Ioann (Kreštančin) píše: „Cirkev učí, že duša, ktorá sa neoslobodí od ktorejkoľvek vášne, berie so sebou túto vášeň aj do posmrtného života, v ktorom z dôvodu neprítomnosti fyzického tela (do vzkriesenia) nebude možné ju ukájať. Preto bude duša prebývať v neprestajnom samotrýznení, v neprestajnej túžbe po hriechu a žiadostivosti bez možnosti vyhovieť svojim túžbam. Labužník, ktorý počas života stále len myslel na jedlo, bude bez pochýb v žalostnom stave, pretože mu už nebude prístupné pozemské jedlo, ale zostane mu duševný hlad po jedle. Pijan sa bude neskutočne trýzniť, pretože nebude mať telo, ktoré by mohol zaliať alkoholom, a tým aspoň na chvíľu upokojiť svoju mučiacu sa dušu. Rovnaké pocity bude prežívať aj smilník, mamonár či fajčiar.“

Starec Zosima (Verchovský) sa raz takto modlil: „Hospodi, daj mi možnosť precítiť muky hriešnikov, aby som nikdy nezabudol pre Tvoje veľké milosti ku mne najnedôstojnejšiemu, že som veľký hriešnik.“ „Krátko po tejto modlitbe v jeden deň,“ hovorí sám o sebe Zosima, „zrazu som pocítil bezpríčinné muky v celej svojej bytosti, duševnej, telesnej a duchovnej. Toto hrozné mučenie sa nedá opísať nijakými slovami: duša pochopila, že sú to pekelné mučenia hriešnikov. Nič som nevidel a nič som nepočul, ale všetko vo mne trpelo a trápilo sa neopísateľne: duša, srdce, celé telo, každý, zdá sa, každý vlas na hlave trpelo; utrpenie ducha, depresia, smútok... hrozný stav – taký, že ak by trval ešte niekoľko minút, buď by vyšla duša z tela, alebo by som sa pomiatol. Všetko, čo bolo povedané vyššie, je nič v porovnaní s prežitými mukami: sú hrozné a neopísateľné. A ja som celý rozochvený padol na modlitbu

pred Hospodom, ale nič som nemohol vysloviť okrem hlasného: „Hospodi, pomiluj!“ A On sa zmiloval, zrazu všetko odstúpilo a slzy radosti a vďačnosti sa samy skotúľali po mojom líci.“ Tu, na zemi, ľudia často nemajú vo svojej moci výber takého prostredia, ktoré by im zodpovedalo po duchovnej stránke. Preto sa ich túžby môžu niekedy potláčať nezodpovedajúcim prostredím. Ale keď duša opúšťa telo, už jej nič nemôže brániť v rozvinutí jej najhlbších túžob, a tak sa dostane do prislúchajúceho prostredia. Potom duše, horiace Christovou láskou, sa dostávajú do prostredia všeobjímajúcej lásky. Naopak, duše, ktorým je láska cudzia, budú vtiahnuté do prostredia egoizmu, nenávisťi a zloby, čo aj predstavuje peklo. Starec Varsonofij z Optinskej pustovne hovorí, že „človeku, ktorý nezvítazil nad svojimi vášňami, bude nemožné byť v raji, - zadusia ho na mytarstvách. No dajme tomu, že sa aj dostane do raja, nebude v stave tam zostať, a ani sám nebude chcieť. Tak, ako je ťažko nevychovanému byť v spoločnosti dobre vychovaných ľudí, tak aj človeku s vášňami v spoločnosti ľudí bez vášní. Závistlivý zostane aj v raji závistlivým, samolúby sa ani v raji nestane pokorným.“ Ako hovorí starec Siluan: „Pyšného hoc aj násilím dostaneš do raja, ani tam si nenájde pokoj, bude nespokojný a povie: „Prečo nie som na prvom mieste?“ A pokorná duša naplnená láskou ani nehľadá prvenstvo, ale všetkým praje dobro a so všetkým býva spokojná.“

Výber z knihy N. E. Pestova Современная практика православного благочестия

preložila Jana Kapraľová

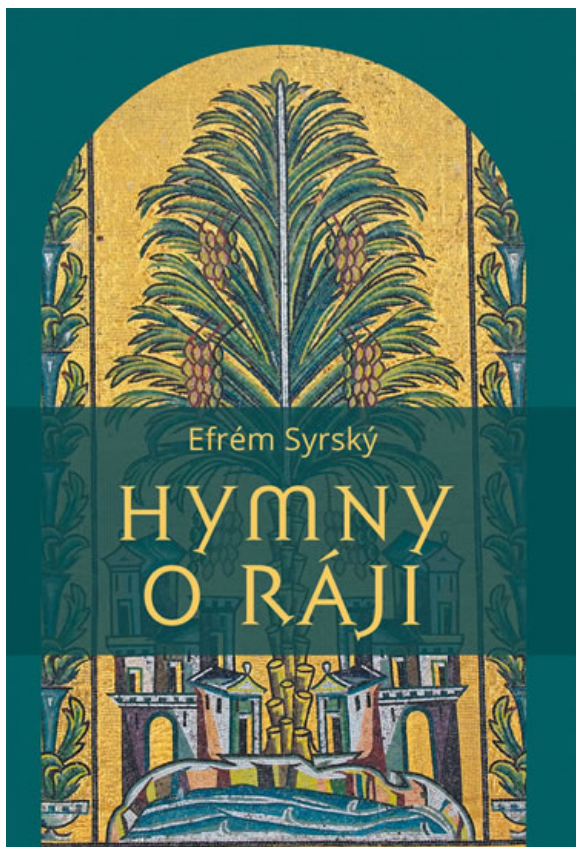
OZNAM

S radosťou vám oznamujeme, že slovenský dokumentárny film režiséra Erika Prausa „Volanie“ (Premenenie) z prostredia Počajvskej lavry (UA) bude uvedený na festivalovej premiére ART FILM FEST v Košiciach už tento mesiac, teda v **júni 2019** (dátum bude upresnený na stránke: www.orthodox.sk).

HYMNY O RÁJI

Hymny o ráji svatého Efréma Syrského vznikly jako katechetické rozjímání o Adamově prvotní kráse a o jeho kněžské úloze v ráji, kde směl pobývat v blízkosti jeho nitra – tajemné Boží přítomnosti. Když prarodiče lidstva selhali v této úloze, poté co uposlechli hadův návod k opovržlivosti, ztratili rajský život. Sám Bůh přijal tělo člověka -Adama, aby pokořil Satana a smrt a otevřel tak znovu bránu ráje „vítězům“, kteří v jeho síle bojovali za pozemského života s nástrahami Zlého. Dvanáct hymnických písní barvitě líčí krásy rajské zahrady, stromů a květů, příbytků určených pro spravedlivé. Básník- katecheta se nepokládá za hodného obyvatele ráje, ale v pokoře touží alespoň po místě na jeho okraji. Hymny byly určeny k recitaci se sborovým zpěvem refrénu. V této knize se čtenáři nabízejí první český překlad sbírky, pořízený ze syrštiny, doplněný poznámkami a úvodní kapitolou o teologii ráje u svatého Efréma Syrského.

(oficiální anotácia)

Informácie o knihe:

Autor: Efrém Sýrsky
 Autor prekladu: Mlada Mikulicová
 Jazyk: český
 Vydavateľstvo: Pavel Mervart
 Rok vydania: 2019
 Počet strán: 192
 Väzba: pevná, viazaná
 Cena: 8 – 11€

Milí rodičia, pri príležitosti dňa detí sme vybrali preklad modlitieb za naše ratolesti, ktoré je potrebné každodenne prinášať úprimne a vrúcne k Bohu. Našli sme ich v publikácii MODLITBY RODIČOV ZA DETI v preklade Mgr. Antona Pažického.

Modlitby rodičov za deti

Pane Isuse Christe, buď Tvoja milosť nad mojimi deťmi. Zachovaj ich pod svojou záštitou. Ochráň ich od všelijakej žiadostivosti, odožeň od nich všetkých nepriateľov a tých, ktorí im škodia. Otvor oči a uši ich srdc a daruj ich srdciam ľútosť a pokoru. Pane, my všetci sme Tvoje stvorenie, zľutuj sa nad mojimi deťmi a obráť ich k pokániu. Zachráň a zmiluj sa, Pane, nad mojimi deťmi. Osvieť ich myseľ svetlom múdrosti Tvojho evanjelia. Veď ich po ceste Tvojich prikázaní a nauč ich konať Tvoju vôľu, Spasiteľ, lebo Ty si náš Boh.

+

Bože, náš milosrdný nebeský Otče, zmiluj sa nad našimi deťmi, za ktoré T'a pokorne prosíme a ktoré odovzdávame do Tvojej starostlivosti a ochrany. Zasad' do nich pevnú vieru, nauč ich zbožnej úcte k Tebe a učiň ich hodnými milovať zo všetkých síl Teba, Nášho Stvoriteľa a Spasiteľa. Veď ich po ceste pravdy a dobra, aby všetko činili pre slávu Tvojho mena. Nauč ich zbožne a cnostne žiť a byť dobrými kresťanmi a užitočnými ľuďmi. Daruj im duševné a telesné zdravie a úspech v každom dobrom diele. Vyslobod' ich od lstivých úkladov diabla, mnohých pokušení, nečistých vášní a od všetkých bezbožných a neukáznených ľudí. Pre svojho Syna, nášho Pána Isusa Christa a na príhovor Jeho Najčistejšej Matky a všetkých svätých ich doved' do tichého prístavu Tvojho večného Kráľovstva, aby so všetkými spravodlivými navždy chválili Teba, spolu s Tvojím Jednorodným Synom a Tvojím život dávajúcim Duchom. Amen.

Modlitba pre rodičov a krstných rodičov za deti a krstné deti od archimandritu Jána Krest'ankina

Najsladší Isuse, Bože môjho srdca, Ty si mi telesne daroval deti, ale ich duše patria len Tebe. Moju aj ich duše si vykúpil svojou drahocennou krvou. Pre Tvoju Božskú krv T'a prosím, môj Najsladší Spasiteľú: dotkni sa svojou blahodätou srdc mojich detí (mená) a mojich krstných detí (mená). Ohrad' ich svojou Božskou bázňou, odvráť ich od zlých sklonov a návykov, veď ich po svetlej ceste života pravdy a dobra. Ozdob ich životom všetkým dobrým a spasiteľným, veď ich osud tak, ako Ty sám chceš a zachráň ich duše. Pane, Bože našich otcov, mojim deťom aj mojim krstným deťom daruj spravodlivé srdcia k tomu, aby zachovávali Tvoje prikázania, zjavenia a ustanovenia a všetky ich naplňali. Amen.

Modlitba k anjelovi ochrancovi

Svätí anjeli, ochrancovia mojich detí, obostrite ich svojou ochranou pred útokmi démona, pred zrakmi Zvodcu a zachovávajújte ich srdcia v anjelskej čistote. Amen.

Spracovala: m. Jana Gubová

Infekcie močových ciest u žien

Infekcie močových ciest sú druhým najčastejším infekčným ochorením. Ženy ním trpia asi 50x častejšie ako muži. Infekcia môže postihnúť hornú časť močových ciest (zápal obličkovej panvičky- vážnejší stav) alebo ich dolnú časť (zápal močovej trubice, močového mechúra). Infekcie dolných močových ciest sa typicky prejavujú častým nutkaním na močenie, bolesťami podbrúška a pálením pri močení. Ak sa pridružia celkové príznaky (horúčka, bolesti v krížovej oblasti a v podbrúšku a pod.), veľmi pravdepodobne sa infekcia rozšírila aj do horných močových ciest.

a v podbrúšku a pod.), veľmi pravdepodobne sa infekcia rozšírila aj do horných močových ciest.

Rizikové faktory vzniku

- Nedostatočný pitný režim, potlačanie pocitu nutkania a oddiaľovanie močenia
- Nesprávny spôsob hygieny
- Časté návštevy bazénu s chlórovanou vodou
- Zlá črevná mikróflóra

Úprava výživy

- Do svojho jedálnička okrem petržlenu, zeleru a cesnaku zaradíte aj červený melón, uhorky, višne, čerešne, drobné bobuľovité ovocie, chren a škoricu.
- Počas zápalu nekonzumujte kávu, čierny čaj, čokoládu, alkohol, citrusy, paradajky a čierne korenie.
- Počas zápalu vypite každú hodinu aspoň jednu šálku čaju, spolu asi tri litre za deň.
- Bylinky, ktoré majú močopudnú a protizápalový účinok a využívajú sa v urologických čajových zmesiach: vňať prasličky, plod borievky, kvet nechtíka, vňať zlatobyly, koreň ihlice, list medvedice, vňať, plod aj koreň petržlenu, koreň ligurčeka, vňať materinej dúšky, list mäty, vňať žihľavy.
- Spoľahlivé sú aj hotové porciované zmesi urologického čaju, ktoré kúpite v lekárni.
- Vhodný je aj zápar z petržlenovej alebo zo zelerovej vňate alebo zmixujte 2 polievkové lyžice čerstvej petržlenovej vňate a šálku vody, precedíte a vypite.
- Môžete vyskúšať aj cesnakový čaj s antibakteriálnym účinkom: 1 čajovú lyžičku rozdrveného cesnaku zalejte vriacou vodou, nechajte 5 min. postáť, precedíte a vypite – no, mňamka to síce nie je, ale pomáha to- nelejte si však cesnakový čaj do prázdneho žalúdka.
- Brusnicová šťava- brusnice môžete konzumovať priamo ako ovocie, vo forme šťavy alebo tabliet.
- Ak nemáte brusnice, pomôžu aj čučoriedky a černice- majú takmer rovnaké účinky.

Spracovala: Petra Kahancová

Zdroj: Igor Bukovský- Miniencyklopédia prírodnej liečby

Jednoduché muffiny

Suroviny:

1 a 1/2 hrnčeka polohrubej múky
 1/2 hrnčeka cukru
 1 lyžička prášku do pečiva
 1 lyžička sódy bikarbóny
 štipka soli
 3/4 hrnčeka mandľového, sójového
 alebo iného rastlinného mlieka
 1/3 hrnčeka oleja
 1 lyžička vanilkového extraktu
 alebo časť cukru nahradíme vanilkovým
 cukrom
 1 hrnček čerstvého alebo mraze-
 ného ovocia – ak je väčšie (jahody a pod.), nakrájame ho na menšie kúsky

Postup:

Rúru vyhrejeme na 190°C a formu na muffiny vymastíme tukom a vysypeme múkou, alebo ju vystelieme papierovými košíčkami. Vo väčšej miske zmiešame múku, cukor, prášok do pečiva, sódu bikarbónu a soľ. Pomaly pridávame rastlinné mlieko, olej a vanilkový extrakt, ale nemiešame veľmi dlho a dôkladne. Stačí, keď sa všetky ingrediencie spoja a cesto je viac-menej bez hrudiek. Nakoniec opatrne primiešame jahody. Košíčky naplníme asi do 3/4 objemu a pečieme 18-22 minút. Po vybratí z rúry necháme muffiny ešte najmenej 10 minút vo forme, potom ich necháme úplne vychladnúť.

Ryžový nákyp

Suroviny:

2 a 1/2 hrnčeka ryže
 2 a 1/2 hrnčeka sójového mlieka
 2 a 1/2 hrnčeka vody
 1/4 rastlinného tuku
 200 g práškového cukru

Postup:

Do hrnca dáme prepláchnutú ryžu, sójové mlieko, vodu, štipku soli a dáme variť na sporák. Sem - tam premiešame a ryžu varíme 25-30 minút, kým nebude úplne mäkká. Ak by sa počas varenia zdala zmes hustá, prilejeme ešte trocha vody. Keď je ryža uvarená, odstavíme zmes zo sporáka a primiešame rastlinný tuk a práškový cukor. Pekáč potrieme olejom a nalejeme doň ryžovú zmes. Na vrch poukladáme kompótové ovocie. Pečieme vo vyhriatej rúre na 180°C cca 25 minút.

OBSAH

Zo života mládeže.....	3
Novodobí svätí.....	6
Rozprávania pre dušu.....	8
Pýtate sa.....	10
O výchove.....	11
Cirkevné dejiny.....	12
Báseň.....	14
Detská stránka.....	15
Naši vo svete.....	23
Príbeh.....	25
Dielňa ikonopisca od A po Z.....	26
Pravoslávna duchovnosť.....	28
Duchovná knižnica.....	30
Modlitby.....	31
Prírodná lekárň.....	32
Pôstny receptár.....	33

*Vídichom Svít istinnýj, prijáhom Dúcha
nebésnaho, obrítóchom víru istinnuju,
nerazdílňij Tróici poklaňajemsja: Tá bo nás
spaslá jésť.*

*Videli sme Svetlo pravé, prijali sme nebeského
Ducha, našli sme pravú vieru, klaniame sa
nerozdeliteľnej Trojici, lebo ona nás spasila.*

Stichira na veľkej večerni pred Sošestvijem
Svjataho Ducha

Obálka: Pravoslaviádka v Košiciach

ISTINA - Mesačník Bratstva pravoslávnej mládeže na Slovensku – SYNDESMOS.

Redakčná rada: Jana Gubová, Alexander Hričko, Petra Kahancová, Jana Kapraľová, Ľubomíra Kosová, Zuzana Petrovajová, Zuzana Sadilková, Natália Spišáková

Šéfredaktorka: Zuzana Petrovajová

Korektúra: Jana Gubová

Grafik: Jaroslav Smoleň

Technický redaktor: jerej Miroslav Guba

Pokladník: Anton Sorokáč

Distribúcia: Ján Berezny

Ročník XXIIIV/2019. ISSN 1335-6739. Číslo indexu: EV 3633/09.

Vychádza 12-krát do roka.

Vydavateľ: Bratstvo pravoslávnej mládeže na Slovensku – SYNDESMOS. IČO 17 075 947

Adresa redakcie: Bayerova 8, 080 01 Prešov

e-mail: istina12@gmail.com web: www.bpmorthodox.sk/istina

IBAN: **SK928330000002401561588**

Ročný príspevok 6 € + poštovné, uviesť krátke meno odosielateľa

Cirkevne schválené. Za obsah príspevkov zodpovedajú autori.

Tlač: GRAFOTLAČ Prešov

22. júna 2019 o 13:00 vás pozývame na púť z Bindtu do Závadky a slávnostnú Liturgiu v česť chrámového prázdniaka Roždestva sv. Jána Krstiteľa v Závadke

info: Silvia Štefanová, 0905 466 533

